

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőigazgató: „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Hadjárat az ország ellen.

Az osztrák hadsereget tudvalevőleg a külső ellenségek rendszerint csúfosan megverték. Ellenben itthon, a fegyvertelen, békés polgárság ellen mindig tudott hősködni a vitéz armádia. Különös kedvteléssel virtuskodott pedig akkor, amikor a *kenyéradójának*, a nemzetnek letöréséről volt szó. Hiába, a hálátlan emberek lélektanához tartozik, hogy a jótéteményért mindig gyűlölettel és rossz cselekedettel fizetnek.

Tiszáék — ha egyebet nem tanultak is a történelemből — ezt megtanulták. Számították rá, hogy amikor a nemzet letörésére, az ország alkotmányának elkobzására, a közszabadság és a népjogok eltiprására hívják segítségül a hadsereget, készségesen rendelkezésükre is bocsátják azt.

S számításukban nem is csalódtak. A hadsereg, ime, megszállotta az ország fővárosát, megcsinálta ott az ostromállapotot, s a polgárvér ontására vitézül felkészülve, hegyes szuronyokat és éles kardokat villogtat, töltött puskákat, gépfegyvereket és ágyúkat szögez az ártatlan és fegyvertelen nép felé. A parlament épületét pedig katonai kordonnal vette körül, hogy biztosítsa ott Tiszáéknak a háborítatlan garázdálkodást.

Így néz ki ma Magyarországon az az alkotmányos jogrend, amelyet szentesített törvények és a királyi eskü biztosítottak a nemzet számára. Ilyen *szabadon* gyakorolja most a magyar parlament a maga törvényalkotási jogát. A nemzet és annak képvisellete tehát valóban a leláncolt Prometheuszhoz hasonlít, akinek a máján a sas rágódik. A dicső ragadozó, a gyönyörűséges kétféjű sas.

S a szerencsétlen, leláncolt áldozat mit tehet egyebet? Egyelőre tehetetlenül kénytelen szenvedni a rajta véghez vitt embertelen hóhérolást.

Így tett most az ellenzék is. Erélyesen, méltóságteljesen tiltakozott a durva erőszak ellen és ünnepélyes fogadalmat tett, hogy addig nem nyugszik, amíg a megsértett jogrendet helyre nem állítja, s a népjogok elismerését, a demokrácia uralmát ki nem vívja. S ha a küzdelem további folyamában polgár-

vér hull, a felelősséget Isten és ember előtt Tiszáékra hárítja

A fegyveres hadjárat tehát folyik az ország ellen. De az osztrák hadsereget és annak urait mégis csak újabb vereség fogja érni; mert ebben a háborúban végre is a fegyvertelen népdialmaskodik. Csak tartsunk ki és tartsunk össze: a szuronyokra támaszkodó zsarnokságnak pusztulnia kell. S pusztulni is fog; mert amit Tiszáék most csinálnak, az nem egyéb, mint a varangynak dühös bosszúja, amelyről tudva van, hogy végső vergődésében gyilkos mérget lövel szét maga körül.

A tömegsztrájk és a zombori polgárság.

A múlt héten még azt hitte mindenki, hogy az országos jellegű tömegsztrájk már hétfőn, március 3.-án kitör. Akkor még ugyanis Tiszáék azt híresztelték, hogy a választójogi reformot a képviselőház szombati ülésén kifizetik a hétfői ülés napirendjére; s az országos szociáldemokrata pártvezetőség abban a szándékban volt, hogy a javaslat tárgyalásának megkezdésével egyidejűleg proklamálja a tömegsztrájkot.

Tiszáék azonban taktikát változtattak. Úgy gondolták, hogy jó lesz a munkásságot és a polgárságot fenyegető intézkedésekkel terrorizálni, s hosszabb ideig izgatottságban tartani, hogy aztán, mikor az idegek túlfeszültsége miatt devalválódik a forrongó és izzó hangulat, s a lelkek kezdenek kifáradni, az energia kezd elzsidbadni, akkor fognak majd bele a tárgyalásba. E halogató taktikához képest tehát hétfőre nem tűzték ki a választási reformot; sőt a keddi napirenden is csak hátul szerepeltették, hangsúlyozván, hogy esetleg majd csak szerdán veszik elő, ha ugyan még akkor is rákerül a sor. Egyszóval bizonytalanságban tartották a munkásokat és a polgárságot, hogy a vezetők ne tehessék meg a kellő időben a maguk intézkedéseit a sztrájk megkezdésére.

Ezt a taktikát aztán eltanulta a szociáldemokrata pártvezetőség is. „Ha ti úgy, mi is úgy” gondolták magukban a munkásvezérek. Ha bizonytalanság kell, hát legyen bizonytalanság. Ha az a jelszó, hogy a várakoztatással ki kell fárasztani az izgatottságban élő munkásságot és a polgárságot, hát ugyanezt meg lehet csinálni a rendőrséggel és katonasággal is, amely már vasárnap óta készenlétben van és háptáokban várja a parancsokat. Hadd fáradjanak ki azok is a folytonos szolgálatban, az éjjel-nappal való őrökésben és a bizonytalanság szakadatlan izgalmaiban. Az ő kifáradásuk bizonyára hamarabb bekövetkezik, mint a munkásoké, akik a várakozás ideje alatt nyugodtan végzik a maguk rendes napi munkáját.

A szociáldemokrata pártvezetőség tehát kiáltványban tudatta a munkásokkal, hogy ne hederítsenek semmiféle mesékre és híresztelésekre, amelyek kürtölték, hogy a tömegsztrájk meghalt, mielőtti megszületett volna; a pártvezetőség majd kiválasztja, az alkalmas pillanatot és kiadja a jelszót, hogy mikor kell letenni a szerszámot. Addig mindenki várjon nyugodtan; de egyszersmind legyen készen minden percben a pártvezetőség szavának engedelmeskedni.

Ebben a pillanatban tehát senki se tudhatja biztosan a tömegsztrájk kitörésének napját és óráját. Egyelőre tehát nem tehetünk mást, mint türelemmel várjuk a fejleményeket.

E helyen azonban be kell számolnunk azokkal a helyi eseményekkel, amelyek a tömegsztrájkjal összefüggésben állanak. Ezekről a következőket közölhetjük:

Mióta a tömegsztrájk eszméje aktuálisává vált, azóta nemcsak a zombori munkásság, hanem a zombori polgárság is élénk érdeklődéssel és behatóan foglalkozott vele.

A szervezett munkásság gyorsan és könnyen elvégezte a maga föladatát. Először is egyhangulag elhatározta, hogy a központi vezetőség határozatainak és utasításainak készségesen aláveti magát, s amelyik pillanatban kell, beszünteti a munkát. Elhatározta továbbá, hogy a maga körében gondoskodik a rendfentartásáról, hogy semmiféle összeütközésbe ne jöjjön a hatósággal és semmiféle kellemetlenséget, vagy bajt ne okozzon a polgárságnak. A szervezett munkásság tagjai szigorúan őrködnek, hogy kihágások ne forduljanak elő; s a nagy üntetés elejétől kezdve végig megőrzik a békés jelleget. A törvény értelmében sztrájk-tanyákat fognak bejelenteni; ha azonban a hatóság azokat nem engedélyezné, akkor más módon fogják az állandó érintkezést egymással fentartani. Intézkedéseket tettek a segélyre szoruló családok és gyámolításra szoruló gyermekek ellátására.

A zombori polgárság a maga részéről szintén derekasan viselte magát. Úgy az iparos munkaadók, mint a kereskedők kimondották, hogy a munkásság közérdekű mozgalmát, tehetségük szerint, támogatják. Különösen széles alapon szervezték a támogató akciót az önálló iparosok.

A különböző szakmák iparosai külön bizalmas megbeszéléseket folytattak egymás között és örömmel hallottuk, hogy csaknem minden rábeszélés nélkül, a saját elhatározásukból, egyhangulag és lelkesedéssel mondták ki a munkásság mozgalmához való csatlakozásukat és készségüket aziránt, hogy a munkásságot, a lehetőség szerint, nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásban is részesítik. Majdnem hasonló hangulat volt tapasztalható a kereskedők között is; s bár azoknak egyrészt politikai okok tartózkodásra ösztönözték, a többség ott is az iparosokéval megegyező álláspontra helyezkedett. Még a mungó kereskedők között

is akadtak ilyenek számosan, akik bölcsen meggondolták, hogy ha politikai párszempontból a közhangulattal szembehelyezkednének, kiteszik magukat a munkásság, továbbá az iparosság és a demokratikusan gondolkodó polgárság bojkottjának.

Mindent összevetve, a helyzet ma úgy áll, hogy Zomborban a tömegsztrájk — ha meglesz — föltétlenül sikerülne ígérkeznek; mert adott jelre nemcsak a munkásság hagyja abba a munkát, hanem az önálló iparosok legnagyobb része is becsukja a műhelyét és a kereskedők közül is igen sokan bezárják a boltjaikat. A tömegsztrájk napjaiban Zombor külsőképe tehát sokatmondó tiltakozást fog kifejezni a mai közállapotok ellen és ékesenszóló követelést a demokratikus intézmények mellett.

S ennek az eredménynek az eléréséhez nem is kellett formászerű agitáció. Mindössze annyi történt, hogy a választójogi liga, továbbá a függetlenségi párt, az iparosok és kereskedők, valamint a szociáldemokrata párt agilisabb tagjai közül néhányan itt-ott néha barátságos beszélgetésre találkoztak; s ezeknek a bizalmas beszélgetéseknél köszönhető, hogy a közhangulat, a főntebb ecsetelt irányban, úgy szólván önmagától, szépen kialakult; biztató bizonyosságú annak, hogy a demokratikus eszmékhez való határozott és öntudatos ragaszkodás immár áthatotta a társadalom legszélesebb rétegeit. Erőszakos és mesterséges eszközökkel tehát lehet ez eszmék diadalát ideig-óráig hátráltatni, de föltartóztatni és visszaszorítani többé semmiféle hatalom se képes.

Éppen azért, akár kitör mostanában a tömegsztrájk, akár nem, minden körülmények között föltétlenül le kell vonulnunk a mostani tapasztalatok tanulságait.

Ime, láttuk mindnyájan, akik a mozgalmában résztvettünk, hogy milyen szoros együttérzés kapcsolt össze bennünket. Láttuk, hogy a demokratikus eszmék összekovácsolták, egyúvé forrasztották a zombori társadalom túlnyomó részét. Láttuk, hogy iparosok, kereskedők, az intelligencia egyrésze, a munkásság egyeteme, egyszóval a polgárság és a proletárság szövetezése olyan bámulatosan imponáló erőt képvisel, amely a maga energikus és céltudatos föllépésével csodákat volna képes művelni.

Nos hát, a józan belátás és az önfentartási ösztön arra int bennünket, hogy azoknak a demokratikus elemeknek a szövetezését, amelyek most ebben a mozgalmában testvériesen egyesültek, a jövőben is fentartsuk és a közélet minden vonalán érvényesítsük. A népjogok és a demokratikus eszmék Vesta-tüzét ápolni és élesíteni kell, hogy annak lángja áthívítse a demokrácia minden hívének keblét és szoros szövetségben tartson bennünket mindaddig, míg közös elveink diadalát biztosítani sikerül.

Polgárok és proletárok tehát híven tartanak össze továbbra is; s tarsák fenn egymással az állandó érintkezést. A közös eszmék együttes küzdelemben egyesítsenek bennünket. Akkor erőnk olyan impozáns, föllépésünk súlya olyan nyomatókos lesz, hogy ez a szövetezés a közélet fórumán ellenállhatatlan hatalommá növekedik.

Egy pillanatra se tévesszük szem elől azt a tudatot, hogy a jövő a mienk; de csak úgy, ha megbonthatatlan falánkszban, sziklaszilárdan együtt maradunk.

HIREK.

A függetlenségi kör közgyűlése. A zombori függetlenségi kör, a régi szokás szerint, március 15-én d. u. félhárom órakor tartja évi rendes tisztújító közgyűlését, melyre ezúton hívja meg a körtagokat a vezetőség. A közgyűlés tárgysorozatát legközelebb közöljük.

A függetlenségi párt március 15-iki ünnepélye. A zombori függetlenségi párt, a hagyományos szokáshoz híven, az idén is megünnepeli március 15-ét Délelőtt 8 órakor gyűlekezik a párt a kör helyiségében és innét testületileg zászló alatt vonul a plébánia templomban tartandó ünnepélyes isteni tiszteletre. A templomból a Schweidel-szoborhoz vonul, a hol a párt koszoruját, rövid alkalmi beszéd kíséretében, Binter Gyula lapszerkesztő helyezi a szobor talapatára. Azután a kör helyiségében gyűlekezik a párt. Este bankett lesz, amelyen nők is részt vesznek. Az ünnepi beszédek egyik előkelő párttag fogja mondani. A részletes programot egyébként majd legközelebb közöljük.

Főispáni ebéd. Szemző István főispán — mint halljuk — hivatalos ebédeket rendez a két törvényhatósági bizottság tagjainak tiszteletére. Az első ilyen ebéd március 6-án, csőtörtökön lesz, az Elefánt vendéglőben. Erre az ebédre a főispán a két törvényhatóság közigazgatási bizottságának tagjait hívta meg.

Felhivatalos otrombáság. A zombori fiók-felhivatalos lap, az Oblát-féle másodrendű kosztos, úgy látszik, azzal akarja megszolgálni a neki juttatott maradék-falatokat, hogy alkalomadtán rácsahol az ellenzéki vezérférfiakra. Mi már régen tud vagyunk azon, hogy észre-vegyük ennek a zsurnalisztikai monstrumnak a mozgolódását, s ha most mégis tudomást veszünk róla, azt csak azért tesszük, hogy a gazdája figyelmét fölhívjuk rá; mert annak józóléséről föl kell tételoznünk, hogy különös figyelmeztetés nélkül aligha vet ügyet erre a szolgájára, akinek a feje fölött minden distingvált ember elszokott nézni. Nos, hát a fiók felhivatalos most, a multkori népgyűlés alkalmából, elkövette azt az otromba botlást, hogy, túltengő buzgalmában egyet akarván harapni Fernbach Károlyon, (aki előtt pedig egykor szintén alázatosan hajbókolt) fölhánytorgatta, hogy Fernbach Károly a koalíció alatt „minden közigazgatási adminisztratív tudás nélkül” ült bele a főispáni székbe. Nem gondolja meg a buta felhivatalos, hogy ezzel nagy ügyetlenséget követett el, mert hiszen ugyanezt a szentenciát egyuttal ráolvasta a mostani gazdájára is, aki, szint úgy mint Fernbach Károly, nem valami közigazgatási kivataltól, hanem a saját pusztai kuriájából került a főispáni székbe. Amit különben nem tartunk a főispánnál számbevehető fogyatékoságnak; mert a közigazgatási jártasságot csakhamar meghozza a gyakorlat. A főispánnál fő dolog, különösen a mi viszonyaink között, a puirtán erkölcs, a tiszta becsületes jószándék és a férfias akarat a közigazgatás tisztaságának megőrzésére. Már pedig ezeket a nobiles tulajdonságokat még a legkonokabb ellensége sem vitathatja el Fernbach Károlytól, akinek a főispansága alatt soha senkin méltatlanság nem esett, aki nem üldözött, nem bántalmazott senkit, hanem melegsívű és buzgó pártolója volt minden igaz ügynek, s valóságos atyai jóakarója még azoknak az ellenségeinek is, akik fekete hálátlansággal fizettek neki érte. Amí annak a kérdésnek a feszegetését illeti, hogy ha ma — amint Fernbach Károly a népgyűlési beszédében mondotta — korrupció uralkodik a Bácskában, akkor annak meg kellett lennie Fernbach főispansága alatt is, mert a korrupció oly rövid idő alatt, mint amennyi bennünket a koalíciós korszaktól elválaszt, föl nem burjánozhatik, hát abban iga-

zat adunk a felhivatalosnak. Volt bizony korrupció akkor is, mikor Fernbach a főispanságot átvette, de még milyen elhatalmasodott korrupció! S. Fernbach Károly őszinte jóakarattal meg is kísérlette azt kiirtani. Elsősorban megpróbálta jőpéldaadással, szelidséggel és atyai rendszabályokkal, mint ahogy a rossz gyermekeket szokták megjavítani. Igaz, hogy ez a renbszer az emberek konokságán és javithatlanságán hajótörést szenvedett. De mikor aztán a keményebb eszközökre került volna a sor, akkor már — fájdalom — kifogyott az időből. Pedig Augiás istállójanak kitisztításához nemcsak herkulesi erő, hanem — idő is kell. Melegen ajánljuk is az új főispánnak, hogy ha purifikálni akar, rögtön az öreg seprűhöz nyúljon; s különösen seprűzze ki az udvarából elsősorban a rossz cselédeit és a falánk tányérnyalókat.

Az iparoskör közgyűlése. A zombori iparoskör a mult vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az évi jelentés szerint a kör mult évi bevétele 638 kor. 71 fillér kiadása pedig 423 kor. 87 fillér volt. A tagok száma 84. A tisztújítás a következő eredménnyel folyt le: Egy hangulag megválasztották elnöknek ismét Szemes Józsefet, jegyzőnek és könyvtártitkárnak Mayer Károlyt, választmányi tagoknak: Dörfler Károly, Höger Márton, Juhász Mihály, Lederer Mihály, Makra György, Varga István, Szigeti István, Nagy Péter, Orschbacher Ede, Refle Jakab, Pálity József, Turner Jakab, Mátrai Zsiga, Kleiner Nándor, Krump Vilmos, Czetti Dezső, Toth Ferecz, Hódosi Sándor, Donoszlovits József, Szelmann Péter, Metz József, Husvéth Gyula, Horváth Pái, Mayer István; **póttagoknak:** Neuman Armin, Csányi István, Marschang Illés, Matzitz Gusztáv, Hermann József, Kiss Ferencz.

Mungó mesterkedés. A város központi választmánya ülést tartott március 2-án, dr. Alföldy Árpád helyettes polgármester elnökle alatt. Az ülésen résztvettek: Spanyol József tanácsnok, dr. Konyovits Dávid, dr. Bugarszky Szilárd, dr. Scheer Ármin és Buday Gerő. A résztvevők nevéért szükséges tudni, hogy láthassa a közönség, hogy kik azok a politikai jómadarak, akik megint stiklit követtek el a pártmonopolium érdekében. Az ülésnek ugyanis az volt a tárgya, hogy megválasszák azt az összeíró küldöttséget, amely a képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítását fogja elvégezni. Szokás szerint kész listát terjesztettek elő, mely szerint ennek a fontos feladatnak a teljesítésére kiküldetnek: Frey Imre, Nikolits György, Gráf Nikáz és Tomasits Antal. Tehát egytől-egyig inkarnátus mungó, némely része valóságos kannibál. Buday Gerő föl is szólalt emiatt és figyelmeztette a központi választmányt, hogy a politikai illendőség és az egymás iránt tártóztó figyelem, sőt a közönséggel szemben a legelembb erkölcsi kötelesség is megkívánná, hogy, ha már a számarányt nem respektálják is, legalább egyetlen-egy ellenzéki embert is vegyenek be a küldöttségbe; meg is nevezett egy ellenzéki férfit, akinek megválasztását indítványozta. A mungók nem tudtak semmit se szólni az indítványra; hiszen csak nem vallhatták be az igazat, hogy tudniillik a legvadabb pártszempont vezeti őket, s hogy nem akarják, hogy az összeíró küldöttség körmére közvetlen közelből vigyázhasson valaki — egyszerűen minden vita nélkül leszavazzák tehát a Buday Gerő indítványát és elfogadták a főntebb ismertetett listát. Ezek után el lehet képzelni, hogy micsoda manipulációkra készülnek itt megint. Ez a stikli különben azt mutatja, hogy maguk a mungók se bíznak abban, hogy a jövő választás a Tisza-féle oktrojált törvény clapján megy végbe; gondoskodnak tehát arról, hogy a régi kerékvágásban menjen minden. Hanem majd mi is ott leszünk.

A „nagy idők“ egyik hősnőjének halála. Március 1-én, szombaton este, örök-álmra hunyta le a szemét Zombor város egyik köztisztviselőjében álló matrónája, özv. Thurszky Antalné szül. Ballun Paulina úrnő, néhai Thurszky Antal volt városi tanácsnok özvegye, s dr. Thurszky Zsigmond városi tisztifőügyész édes anyja, akit csak a véletlen mentett meg attól, hogy vértanúja legyen a szabadságharcnak. A megboldogult úrnő ugyanis az 1848—49-iki szabadságharc idejében, fiatal leány létére — lángoló hazaszeretettel hevíve — férfiúhoz illő eréllyel és bátorsággal exponálta magát a nemzeti ügy mellett; buzdította, lelkesítette, bátorította a m. gyarokat, amihez nagy elszántság kellett akkor ebben a városban, ahol oly sok szilaj ellensége volt a magyarságnak. Lelkes honleányi szereplése bosszúra ingerelte a nemzeti ügy ádáz ellenségeit; s amikor árulás következtében a magyar sereg kivonulása a szerb felkelők zsákmányává tette Zombort, a betört felkelők letartóztatták Ballun Paulinát és kérdőre vonták lelkes honleányi szerepléséről. A bátor leány nem riadt meg a durva bántalmazástól és a halálos fenyegetésektől sem; s noha bántalmazói megkegyelmeztek volna neki, ha, magyar érzését megtagadva, irgalmat kért volna, egy pillanatig sem tántorodott meg, s még akkor is bátran hangoztatta a nemzeti ügyhöz való hűségét és ragaszkodását, amikor tudára adták, hogy „konoksága“ miatt halál vár rá. Ki is vezették a vesztőhelyre, azzal a szándékkal, hogy elrettentő példának nyilvánosan agyon lövik. Rá is szögezték a fegyvereket, s a szegény gyermekleány félig ájultan várta a halált, amikor hirtelen valami riadalom támadt, s a gyilkosok megfutamodtak, otthagyan a nagy izgatottság miatt összerogyott áldozatukat. Könnyű ájulásából magához térve, Ballun Paulina elmenekült; de valamint halála napjait megőrizte ennek a tragikus órának emlékét, úgy egész életén át hű maradt azokhoz a m. jasztos érzelmekhez, amelyekért kész volt martírságot szenvedni. A méltán köztisztviselőben álló matróna temetése, nagy és előkelő közönség részvételével, március 3-án, hétfőn délután ment végbe.

A zombori tavaszi vásár — mint egy hozzánk küldött, hivatalos híradásból tudjuk *marcius 16. és 17. napjain* megy végbe. A vásárra vézmentes helyről bármiféle használat felhajtható, de csak reggeli 4 órától kezdve foglalhat helyet a vásártéren. Azok az iparosok és kereskedők, kik sátraikat a vásár kezdete — reggeli 4 óra — előtt legalább egy órával föl nem állítják, nem az iparigazolvány, hanem az érkezés sorrendje szerint kapnak helyet. Vidékiek már a vásár előtti napon, délután 5 órákor áruikat lerakhatják. A sátrak 5 méternél hosszabbra és 3 méternél szélesebbre nem építhetők.

Halálozások. Popovits Aurél nyugalmazott kir. főügyész helyettes, a zombori kir. ügyészség volt vezetője, március 1-én, szombaton este, szívizélelhűdés következtében, hirtelen elhunyt. Holttestét március 3-án, hétfőn délután beszentelték és Aradra szállították, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A megboldogult csak pár héttel ezelőtt vonult nyugalomba, de a hosszas „közszolgálat“ után valóban jól megérdemelt pihenést csak kis ideig élvezhette. Tragikus sorsa mindenfelé mély részvételt keltett. — Hay Ignác, ismert nevű zombori kereskedő, szintén szombaton halt meg. Temetése hétfőn ment végbe.

Öngyilkosság a Hungária fürdőben. Március 3-án, hétfőn reggel véres esemény történt a zombori Hungária fürdőben: Fischer Samu, nemesmilitáris kereskedő rovalverrel agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember délelőtt 10 óra tájban jelent meg a fürdőben, kádfürdőt kért és bevonult a kabinba. Alig félóra mulva revolverdörrenés, majd halálhörgés

hallatszott a kabinból, s mikor a fürdőház személyzete az ajtót betörte, a fürdőkádban találta Fischert, akinek a fejéből patakzott a vér. Gyorsan orvost hívtak, aki azonban már csak a halált konstataálhatta. Az öngyilkos három levelet hagyott hátra. Az egyiket Guttman zombori ügyvédnek, a másikat a feleségének, a harmadikat egyik rokonának. Állítólag anyagi zavarok idézték elő a végzetes tettet.

Embortelenség. A múlt évben már egy alkalommal szóvá tettük azt a megbotránkozató eljárást, amit Zombor város hatósága a hullaszállításnál szokott követni. A felszólalás azonban nem használt semmit. A minap, mikor egy olyan férfiú, aki valamikor előkelő szerepet vitt Zombor társadalmi életében — öngyilkosságot követett el és most, amikor egy szomszédfalubeli kereskedő ölte meg magát nálunk, ismétlődött az embortelenség: a hatóság egy közönséges, piszkos, igás kocsit küldött a hulláért, rádobták arra az öngyilkossá lett szerencsétlent, s még csak le se takarták, hanem úgy vitték végig az utcán, mint valami döglött kutyát. Persze, persze, Zombor városnak nem telik egy rendes hullaszállító kocsira, nem teik még csak egy hulla-takaróra sem; minden garas kell a tisztviselői fizetések föl-emelésére. Úgy halljuk azonban, hogy ezt az embortelenséget, amely még ebben a kulturálatlan városban is megbotránkozató, a legközelebb. közgyűlésen szóvá fogja tenni egyik városatyja, akinek humanitása, műveltsége és jóízlése föllázad az ellen, hogy a XX-ik században egy törvényhatósági város ilyen kutyamódra kezelje a szerencsétlenül járt halottakat.

Lyceumi előadás. A szabad Lyceum vasárnap illusztris előadót hozott a zombori közönségnek. Dr. Cholnoky Jenő, a tudós egyetemi tanár és Zomborban már ismert szellemes előadó, tartott előadást az Északamerikai Egyesült Államokról, Vetített képekkel illusztrálva sok érdekes dolgot hallottunk Amerika földrajzi, gazdasági és kulturális viszonyairól. A városháza nagy terme zsúfolásig megtelt intelligens közönséggel, amely nagy élvezettel és figyelemmel hallgatta a könnyed, népies és mégis tanulságos előadást s utána zajosan ünnepelte a kiváló előadót.

Tolvajüldözés fényes nappal. Vasárnap március 2-án délelőtt érdekes látványnak voltak szemtanúi a járókelők. Nyemetz Ferenc Trefort utcai szabóüzletéből egy suhanc egy kabátot lopott és zsákmányával sietve loholt végig az utcán. A károsult észrevette a lopást, s utána iramodott a tolvajnak, két rendőrrel együtt, akik közül az egyik fiakkere kapott. A „hajtás“ a vármegyeháza felé irányult, s az üzőtt vad bemenekült az Erzsébet-ligetbe. A rendőrök oda is követték, de sikertelenül, mert a tolvaj nyomtalanul eltűnt. Állítólag később mégis elcsípték az ipszét; de ehez a *szokatlann* rendőri sikerhez egy kis kétség fér. A tolvaj nevét ugyanis nem tudják, vagy nem akarják megmondani; s a furcsa titkolódzás önkéntelenül azt a gyanút kelti föl, hogy ez a tolvajfogás talán nem is annyira valóság, mint inkább afféle pium desiderium.

Hangverseny. A szegedi honvéd gyalogezred zenekara e hó 8-án szombaton a *Vadászkürt* nagytermében hangversenyez. Belépődíj 60 fillér. Kezdeté fél 9 órakor.

A közönség köréből.

Nyilatkozat

„Válasz a stréber tanítóknak“ című közlemény tárgyában.

A „Bácsmezei Függetlenség“ f. é. február 27-én megjelent 17. számában a fenti cím alatt megjelent cikkben foglaltakra, mint „egy adai tanító“ cím alatt megtámadott egyén, kijelentem:

1. hogy a „Bácsmezei Tanítószövetségnek“ f. é. február 9-én Zomborban megtartott közgyűlésén Lombos Albert előadó úr elmondott beszédét és előterjesztett határozati

javaslatát, sem a fővárosi — sem a vidéki — lapok egyikében sem tettem kritika tárgyává.

A megjelent közleményeket és cikkeket sem nem írtam, sem nem sugalmaztam — így sem az egyik — sem a másik úton-módon, semmiféle érdemre nem pályáztam. Ezen ügybetehát ok- és jog nélkül kevertetem bele.

2. A cikk eme kitételében: „Az egész gyűlés lefolyása alatt csak *egy adai tanító* szólalt föl és szavazott a javaslat ellen“ — csak az az igaz, hogy szavaztam; de azon kijelentéssel: „Hogyha a közgyűlés kívánja szavazatomat meg és indokolom. Erre az elnök úr azon kijelentést tette, hogy: „Mindenkinek joga van meggyőződése szerint szavazni“. Ezen senki sem kívánta szavazatom megindokolását. Erre szó nélkül leültem, tehát érdemileg a javaslatához nem szóltam.

3. A cikk eme további kitételére: „akiről általános a hit, hogy olvastató készülékét akarja a probáltatni kijelentem, hogy ez vagy rossz akaratú felültetésen alapuló ráfogás, vagy minden kollegialitást sutbadobó feltűnni vágyás és akarás.

Ez pedig azért, mert taneszközöm még 1912. évi június hó 1-én 61731/1912. sz. a. a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr által engedélyeztetett s az engedélyezett taneszközök jegyzékébe is fölvetetett. Ezen tény nemcsak több tanügyi lapokban, hanem külön nyomtatványban sokakkal közöltem. Ennek egy 1912. júni 11-ről keltezett példányát a tettes Szerkesztő úr rendelkezésére ide csatolom, hogy aki nem hiszi, az saját szemével győződhessen meg igazmondásomról.

Végül — ami pedig eddigi politikai viselkedésemet illeti — ami ugyan szerintem legkevésbé sem tartozik a tárgyhöz, arra csak az a válaszom, hogy: emiatt emelt fölvel jelenhetek meg bárki előtt.

Mindezek alapján a cikk- és megjegyzésének: „stréber“ és „mungó“ kitételeit, amelyben reám értettek visszautasítom azzal, hogy az ilyen alaptalan és nyílt sértésekért a jövőben, bírói úton szerzek elégtételt s a nyílt bocsánat kéréssel megelégedni nem fogok.

Ada 1913. március 1-én.

Id. Árpásy János
rk. tanító.

* * *

A tisztelt tanító úr megnyugtatóására kijelentjük, hogy a kérdéses jelzők nem ő reá vonatkoztak. Egyébként becsületére válik a tanító úrnak, hogy a „stréber“ és „mungó“ jelzőt magára nézve megbélyegzőnek tartja. Szerk.

HIRDETÉSEK.

BOROK!

Zomborban, a Heindlhofer-féle házban (Korzó) levő **cukrászüzletemben** kítűnő palackborokat tartok raktáron. A borok izléses vignettával és kupakkal ellátott egy literes üvegekbe vannak lefejtve és áraik a következők:

ÚJ-BOROK:

Rizling, fehér, erős asztali bor, 1 lit. üveg ára 1 K — f.
Kadarka, siller, erős asztali bor, 1 lit. üveg ára 1 K — f.

O-BOROK:

Rizling, 1909-iki termésű, fehér, erős zamatos peesenyebor, 1 literes üveg ára 1 K 30 f.
Kadarka, 1909-iki termésű, siller színű, erős peesenyebor, 1 literes üveg ára 1 K 20 f.
Muskotály, 1910-iki termésű, igen erős és édes csemegebor, rendkívül finom illattal, 1 literes üveg ára 2 K — f.

Az üvegekért darabonként 10 fillér fizetendő és ezt az összeget a palackok visszaküldése esetén megtérítem. — A rendeléseket készséggel házhoz szállítom.

BOZSÁNSZKY JÁNOS,

cukrász,

Zombor, (Korzó) Heindlhofer-ház.

Evek óta fennálló forgalmas fakereskedés

Gomboson közvetlen a Duna és a vasúti vonal mellett szabad kézből **eladó**. — Bővebbet a tulajdonosnál: **Linder György** fakereskedőnél Gombos 2. 45 3-1

Házat vennék

Zomborban, 5—6 szobával, kerttel, forgalmas utcában, újabb modern építkezéssel. — Ajánlatokat részletes leírással, vételár, terület, terhek és fizetési feltételek megjelölésével „Kert” c. alatt a kiadóhivatalba — közvetítők kizárásával — kérek. 2-2

Üzlet-áthelyezés I

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a **Sztapári-úton fennállott**

rézműves-üzletemet

Apolló-utca 9.-ik számú házba (az adóhivatallal szembe) helyeztem át.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:

Darázsy Mátyás,

37-6-3

rézműves.

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár“
SZOND (Bácsbodrog megye).

ELADÓ!

Mindennemű

NÁDFONAT

olcsó áron eladó.

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható,

keményfából
és bekátrányozott

= kukoricagóré. =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van **nádja eladó**, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett **megveszem**. Akinek pedig szüksége van **fedőnádra**, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,

a szondi vasútállomás mellett,
az **Első Délmagyarországi Nádfonógyár**
tulajdonosa.

38-50-50

Bácsmegeyi Nyomda Betéti Társaság.
ZOMBOR. Szent-Háromság-tér.

ÉRTEŚÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani a

Zomborban, Szent-Háromság-téren

Gallé-féle házban

fennálló, modernül berendezett

könyvnyomdánkat.

Elvállalunk mindennemű nyomdai megrendelést a legmérsékeltőbb áron, úgymint: levélpapír, boríték, körözvény, befizetési és tejszövetkezeti könyvecskék, eljegyzési kártyák, bálí és esketési meghívók, üzleti könyvek, mérlegek, számla-ürlapok, falragaszok, gyászlapok, kisebb-nagyobb nyomtatványok és névjegyek elkészítését és minden igyekezetünk azon lesz, hogy a megrendelésekkel hozzánk forduló t. c. közönségnek igényeit pontos, jó és izléses munkával kielégítsük.

Szíves támogatást kér

teljes tisztelettel

**BÁCSMEGEYI NYOMDA
BETÉTI TÁRSASÁG.**

A NAP

Főszerkesztő: **Braun Sándor.**
Kiadótulajdonos: **Mérei Jenő.**

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot.

Tessék előfizetni!

Egy évre 18 K Negyedévre 4,50 K
Félévre 9 K Egy óra 1,60 K

Budapesten egy
szám:

ára **4** fillér.

Vidéken egy
szám:

ára **6** fillér.

Fényes eredményt hoz

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta **150,000**, havonta **4,130,000** példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. --- Kapható a dohánytőzsdékben.

Közkedveltté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisztá forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-79

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

Megérkezett a világhírű tavaszi részvényesör

à la **Salvator barna sör**

az **Első Magyar Részvény-Serfőződe Kőbánya**

sörkülönlegessége.

Az ország legkedveltebb idényesöre. Szaktekintélyek által legjobban ajánlva. Üdítőleg hat a szervezetre. Gyomor- és idegbajosoknak nélkülözhetetlen ital.

Hordó- és palacksör főraktár:

VIG és KATONA sörraktárában

Telefonszám: 28.

ZOMBOR.

Telefonszám 28.

Erzsébet-körút 19. szám.

Kapható minden kávéházban, étteremben, jobb fűszer- és csemege-üzletben.

17-10-10